

Samlingsbyggandet på svenska forskningsbibliotek

Stockholms universitet 7 februari 2020

Christine Wallén, verksamhetsutredare, Kungliga biblioteket

Vad menar vi med
samlingsbyggande?

Nuläget?

Vad kan vi göra?

Vad hände sedan?

”vi bygger inte
längre samlingar”

IFLA, 2001:

”Forskningsbiblioteken
bygger inte längre
samlingar på
traditionellt sätt”

”det behövs en nationell
strategi för fysiska
samlingar”

Bibliotekschefer på lärosäten 2015:

”Vad händer när
biblioteken slutar bygga
samlingar av tryckt
material?”

Vad gäller saken?

Stora förändringar i samlingsbyggandet

Behov av nationella strukturer

I första hand fysiskt material

Forskningsbibliotekens fyra kärnuppgifter

Hantera samlingar

Interagera med forskare och studenter

Bedriva publicering

Skapa fysiska platser

Kungliga bibliotekets roll

Nationell överblick

Främja samverkan

Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Undersökningen, 2018

**Samlingsbyggandet på svenska
forskningsbibliotek, KB 2019**

38 lärosätesbibliotek

30 specialbibliotek

Analys av forskningsbibliotekens styr- och
förvärvsdokument

Den officiella biblioteksstatistiken

Data från Bibsam-konsortiet

Workshoppar och dialogmöten

Vad menar vi med
samlingsbyggande?

Nuläget?

Vad kan vi göra?

Vad hände sedan?

Print-logik

Användarens behov,
nätverks-logik

Den ägda
samlingen

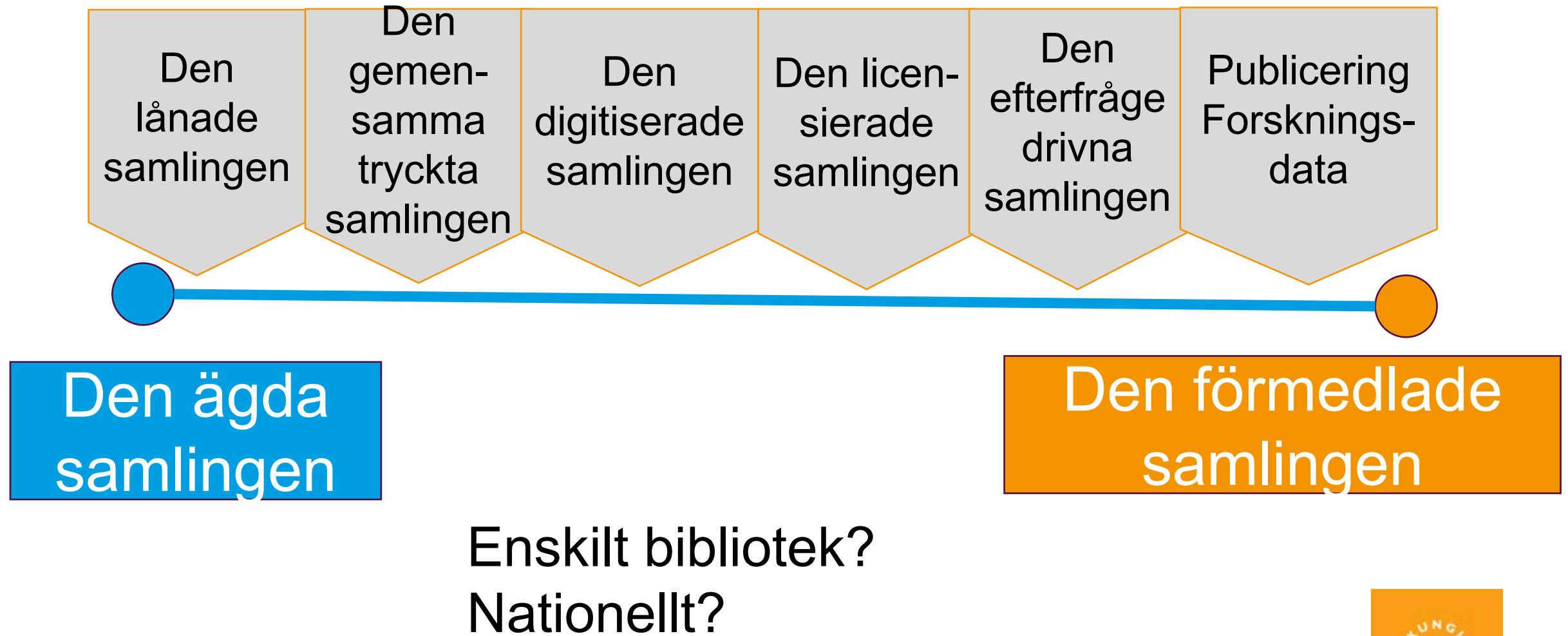
Den förmedlade
samlingen

Köpa äga och förvara på det egna biblioteket

Förmedla information oberoende av var den finns

Lorcan Dempsey; The facilitated collection

Vad menar vi med
samlingsbyggande?

Nuläget?

Vad kan vi göra?

Vad hände sedan?

Nuläget, schematiskt, 2018

Lärosätesbiblioteken

Förvärvet:

- Digitalt före tryckt
- 90/10
- 500 miljoner kr / 50 miljoner

Nuläget, schematiskt, 2018

Lärosätesbiblioteken

Förvärvet:

- Digitalt före tryckt
- 90/10
- 500 miljoner kr / 50 miljoner

Specialbiblioteken

Förvärvet:

- Digitalt i förhållande till tryckt
- 75/25
- 20 miljoner kr / 7 miljoner kr

Nuläget, schematiskt

Lärosätesbiblioteken

Användarstyrning

Specialbiblioteken

Ämnesstyrning

Nuläget, schematiskt

Lärosätesbiblioteken

Gallringspolicy

- Användning
- Unicitet
- Lokaler

Nuläget, schematiskt

Lärosätesbiblioteken

Gallringspolicy

- Användning
- Unicitet
- Lokaler

Specialbiblioteken

Få som har gallringspolicy

- Varsamt
- Restriktivt
- Inte alls

Mönster för samlingsbyggande

- Pliktbiblioteken har både de största samlingarna av fysiskt material och de största samlingarna av digitalt material
- Det fysiska beståndet minskar på lärosätesbiblioteken
- Det fysiska beståndet ligger kvar på ungefär samma nivåer på specialbiblioteken
- Specialbiblioteken blir alltmer speciella, lärosätesbiblioteken alltmer generella
- Mindre högskolor med specialinriktning liknar specialbibliotek

Röster från workshops

Orosmoln

Osäkra zoner

Likriktning

Vad menar vi med
samlingsbyggande?

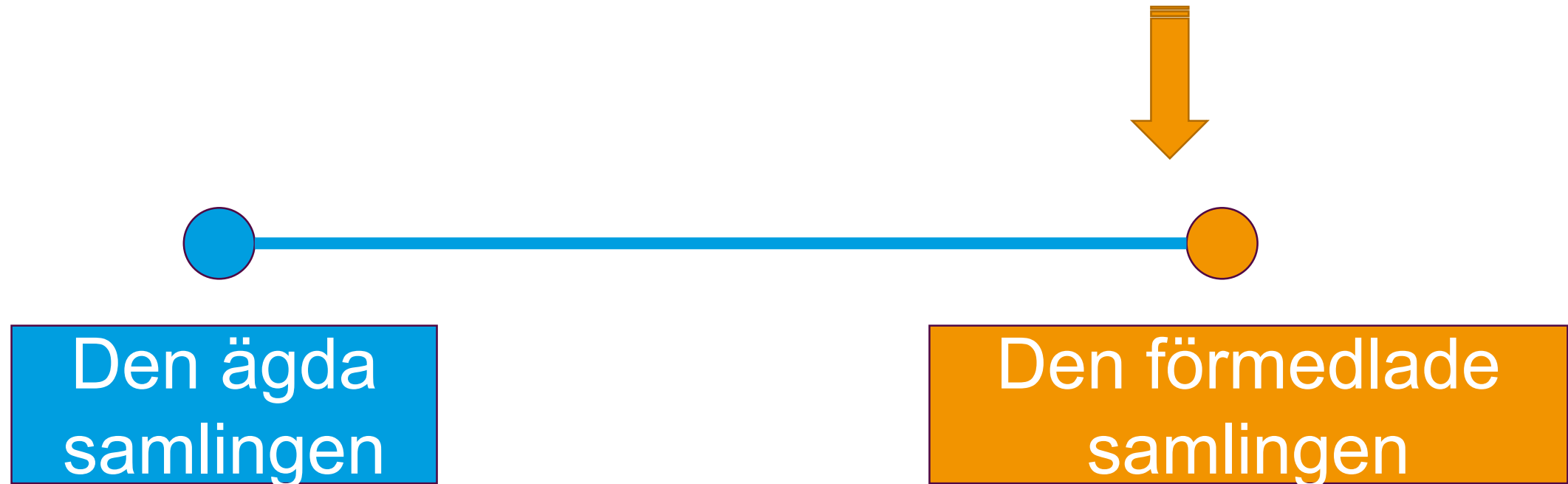
Nuläget?

Vad kan vi göra?

Vad hände sedan?

Lorcan Dempsey; The facilitated collection

20 miljoner fysiska böcker

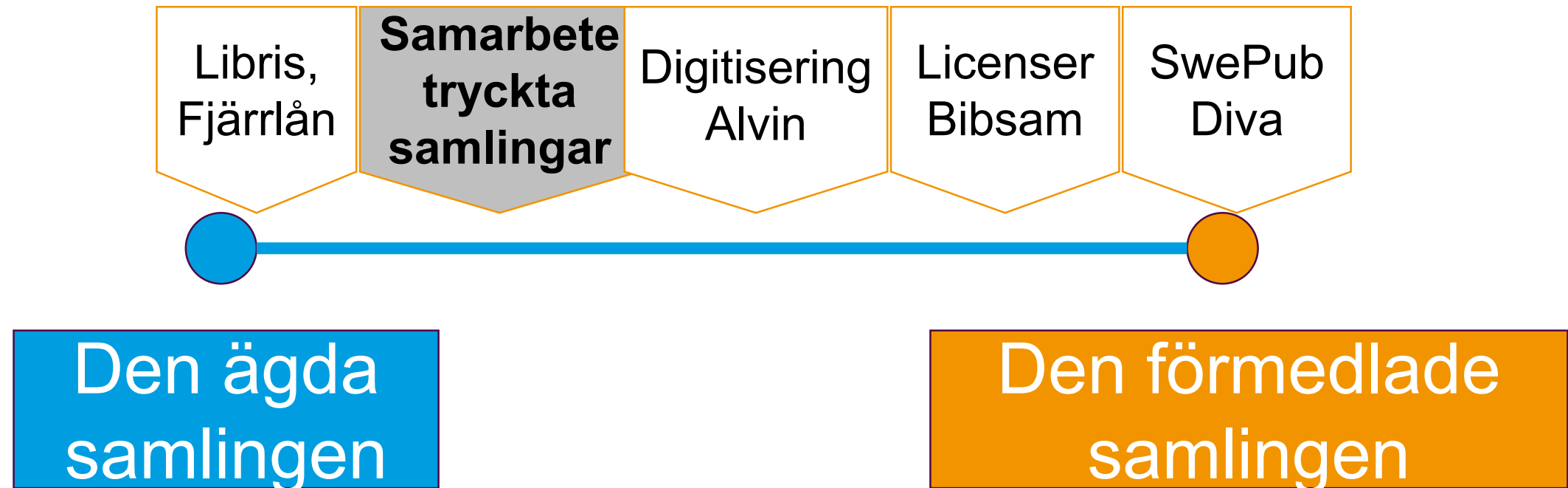

Den ägda
samlingen

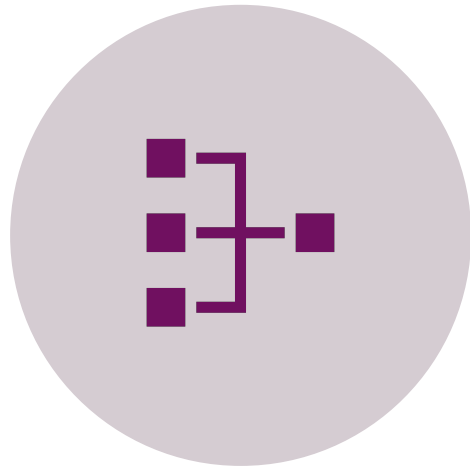
Den förmedlade
samlingen

Lorcan Dempsey; The facilitated collection

Hur ser det ut i andra länder?

CENTRALISERADE
LÖSNINGAR

DISTRIBUERADE
LÖSNINGAR

Fem områden för samarbete kring fysiska samlingar

BEVARANDE
/ GALLRING

SPECIAL-
SAMLINGAR

FÖRVARING

FÖRVÄRV

FJÄRRLÅN

Vad menar vi med
samlingsbyggande?

Nuläget?

Vad kan vi göra?

Vad hände sedan?

Vad har hänt sedan studien avslutats?

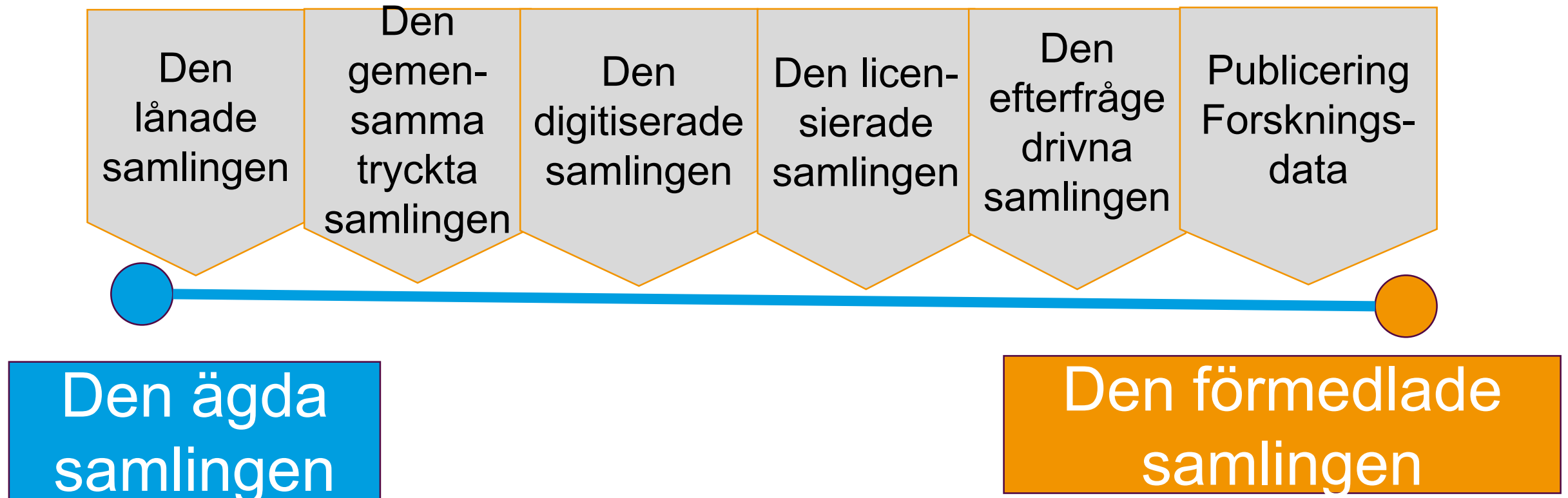
En nationell arbetsgrupp tillsatt. Ska ta fram ramverk för gallring / bevarande

Förslaget till nationell biblioteksstrategi överlämnat till regeringen i mars 2019

Regeringen har tillsatt en utredning kring pliktlagstiftningen, arbetar hela 2020

KB har lämnat underlag till den kommande forskningspropositionen

En avsiktsförklaring för samarbete kring digitalisering i januari 2020

Bygger forskningsbiblioteken samlingar?

Nya förutsättningar

Samarbetena behöver
uppdateras

Öka förmedlingsbarheten

Säkra tillgången för forskningen

”arkiv och
bibliotek närmar
sig varandra”

christine.wallen@kb.se

[Samlingsbyggandet på svenska forskningsbibliotek](#)